

ระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการเงินและบัญชีในหน่วยงานสังกัดสำนักงาน ศาลยุติธรรม

Internal control system and Risk Management on Performance Efficiency of Finance and Accounting Staff at the Office of Court of Justice

เนตรนภา เกียรติธำรงกิจ^{1*} และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์²

Netnapa Kiattamrongkit^{1*} and Kanoksak Sukwattanasinitt²

¹ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

² คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

¹ Faculty of Accountancy, Sripatum University

² Faculty of Accountancy, Sripatum University

* E-mail: poporaynetnapa@hotmail.com

Received June 22, 2023 Revised November 6, 2023 Accepted November 21, 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการเงินและบัญชีในหน่วยงานสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรด้านการเงินและบัญชีในหน่วยงานสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม จำนวน 276 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) การทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Analysis) ได้แก่ การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระบบการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านการติดตามประเมินผล การบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ และด้านการเงิน มีผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านความทันต่อเวลาของบุคลากรด้านการเงินและบัญชีในหน่วยงานสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม 2) ระบบการควบคุมภายในด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านการติดตามประเมินผล และการบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน มีผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านความถูกต้องและครบถ้วนของบุคลากรด้านการเงินและบัญชีในหน่วยงานสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม และ 3) ระบบการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านกิจกรรมการควบคุม การบริหารความเสี่ยงด้าน

การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ ด้านการเงิน และด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มีผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านสามารถตรวจสอบได้ของบุคลากรด้านการเงินและบัญชีในหน่วยงานสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม

คำสำคัญ: การควบคุมภายใน, การบริหารความเสี่ยง, ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน, สำนักงานศาลยุติธรรม

Abstract

This research aims to study the Internal control system and risk management on performance efficiency of finance and accounting Staff at the Office of Court of Justice. The questionnaire was administered to collect data from 276 staff at the Office of Court of Justice. Descriptive analysis, inferential analysis, correlative coefficient, and multiple regression analysis were used for data analysis.

The major findings are as follows: 1) internal control system in the aspects of environment, activities, monitor and evaluation; risk management on regulatory compliance, and on finance had positive effects on punctual work completion of the staff at the Office of Court of Justice. 2) Internal control system in the aspects of activities, monitor and evaluation; and risk management on finance had positive effects on staff's performance efficiency regarding work correctness and accuracy. 3) Internal control system in the aspects of environment, activities; risk management on regulatory compliance, finance, and technology had positive effects on staff's performance efficiency regarding verification ability

Keyword: Internal Control, Risk Management, Performance Efficiency, Office of Court of Justice

unนำ

การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ได้ให้ความสำคัญกับการตรวจสอบภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ในการผลักดันให้องค์กรภาครัฐขับเคลื่อนไปอย่างมีประสิทธิภาพสามารถปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว มีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ และเป็นองค์กรที่มี

สมรรถนะสูง (High Performance Organization) นอกจากนี้การบริหารจัดการความเสี่ยงยังเป็นกระบวนการสำคัญที่จะชี้ให้เห็นถึงระดับความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์กรให้บรรลุตามเป้าประสงค์และยุทธศาสตร์ที่กำหนด

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.2561 มาตรา 79 ได้บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐมีการตรวจสอบภายใน มีการควบคุมภายใน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยให้ถือปฏิบัติ

ตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยสำนักงานศาลยุติธรรมได้กำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จนถึงปัจจุบัน เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมนำการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในมาใช้เป็นเครื่องมือและกรอบแนวทางในการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

สำนักงานศาลยุติธรรมมีสำนักตรวจสอบภายใน ที่ดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติงานของงานการเงินและบัญชีในหน่วยงานสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมอยู่เป็นประจำ โดยมีความรับผิดชอบและดำเนินการตรวจสอบ ดังนี้ 1. ตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลต่าง ๆ ด้วยเทคนิคและวิธีการตรวจสอบที่ยอมรับโดยทั่วไป ปริมาณมากน้อยตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน และความสำคัญของเรื่องที่ตรวจสอบ รวมทั้ง วิเคราะห์และประเมินผลการบริหารและการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจ 2. ตรวจสอบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ การเงิน การบัญชี การพัสดุและทรัพย์สิน รวมทั้งการบริหารงานด้านอื่น ๆ ให้เป็นไปตามนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และมติ คณะรัฐมนตรี ตลอดจนสอบทานความเหมาะสมของระบบการดูแลรักษาทรัพย์สิน ทดสอบว่าทรัพย์สินมีอยู่จริง และการใช้งานว่าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 3. ตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ ว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

ไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 4. ติดตามผลการปฏิบัติงานและข้อเสนอแนะวิธีการในการปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัดยิ่งขึ้น รวมทั้ง เสนอแนะเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายหรือการรั่วไหลเกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สินต่าง ๆ 5. ติดตามผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหารของหน่วยรับตรวจ เพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขของหน่วยรับตรวจถูกต้องตามที่ผู้ตรวจสอบภายในเสนอแนะ 6. ประสานงานกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และหน่วยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของสำนักงานศาลยุติธรรมบรรลุเป้าหมายและ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ระบบการควบคุมภายใน การบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงการตรวจสอบภายใน มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่ทุกหน่วยงานต้องให้ความสำคัญเพื่อให้การบริหารงานภายในองค์กรเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด หากหน่วยงานใดขาดการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง และไม่มี การตรวจสอบภายใน อาจเกิดผลกระทบต่องค์กร ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาว่า ระบบการควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยงที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้กำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการนั้น จะส่งผลในทางบวกต่อการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีในหน่วยงานสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมหรือไม่ อย่างไร โดยจะได้นำเอาผลการวิจัยในครั้งนี้มาพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข หรือใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มมาตรการระบบการควบคุมภายในและ

บริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นกว่าเดิม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระบบการควบคุมภายในที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีในหน่วยงานสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม
2. เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีในหน่วยงานสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ระบบการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการเงินและบัญชี ในหน่วยงานสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า รวบรวม แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายใน

การควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการที่ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ผู้บริหาร และบุคคลอื่น ได้ออกแบบนำไปปฏิบัติและดูแลให้เหมาะสมอยู่เสมอ เพื่อให้มีความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลในการบรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือได้ของการรายงานทางการเงิน ความมีประสิทธิภาพของการดำเนินงาน และการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2557)

(คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน, 2544) กล่าวไว้ว่า แนวคิดพื้นฐานของการควบคุมภายในประกอบด้วย

1) การควบคุมภายในเป็นส่วนประกอบที่แทรกอยู่ในกระบวนการปฏิบัติงานตามปกติ การควบคุมภายในเป็นสิ่งที่ต้องกระทำอย่างเป็นขั้นเป็นตอนไม่ใช่เป็นผลสุดท้ายของการกระทำ แต่เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและแทรกอยู่ในการปฏิบัติงานตามปกติของหน่วยรับตรวจ ฝ่ายบริหารจึงควรนำการควบคุมภายในมาใช้โดยรวมเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารงาน เช่น การวางแผน การดำเนินการ และการติดตามผล

2) การควบคุมภายในเกิดขึ้นได้โดยบุคลากรของหน่วยรับตรวจ บุคลากรทุกระดับของหน่วยรับตรวจจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการทำให้มีการควบคุมภายในเกิดขึ้นในหน่วยรับตรวจ ฝ่ายบริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดี โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ การวางกลไกการควบคุม และการกำหนดกิจกรรม รวมถึงการติดตามผลการควบคุมภายใน ส่วนบุคลากรอื่นของหน่วยรับตรวจรับผิดชอบต่อการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนดขึ้น

3) การควบคุมภายในให้ความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด แม้ว่าการควบคุมภายในจะออกแบบไว้ดีเพียงใดก็ตาม ก็ไม่สามารถให้ความมั่นใจว่าจะทำให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์ เพราะการควบคุมภายในยังมีข้อจำกัดจากปัจจัยอื่นซึ่งมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจ เช่น การใช้ดุลยพินิจผิดพลาด การสมรู้ร่วมคิดกัน การปฏิบัติผิดกฎหมาย ระเบียบ และกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ การวางระบบควบคุมภายในจะต้องคำนึงถึงต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกันว่าผลประโยชน์ที่ได้รับจากการควบคุมภายในจะคุ้มค่างับต้นทุนที่เกิดขึ้น

องค์ประกอบของการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมการควบคุม 2) การประเมินความเสี่ยง 3) กิจกรรมการควบคุม 4) ข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสารในองค์กร และ 5) การติดตามและประเมินผล

มาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ กำหนดกรอบแนวคิดไว้ ดังนี้

1) การควบคุมภายในเป็นกลไกที่จะทำให้หน่วยงานของรัฐบรรลุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้าน ได้แก่ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงานและด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ

2) การควบคุมภายในเป็นส่วนประกอบที่แทรกอยู่ในการปฏิบัติงานตามปกติของหน่วยงานของรัฐ การควบคุมภายในเป็นสิ่งที่ต้องกระทำอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง มิใช่เป็นผลสุดท้ายของการกระทำ

3) การควบคุมภายในเกิดขึ้นได้โดยบุคลากรของหน่วยงานของรัฐ โดยผู้กำกับดูแลฝ่ายบริหาร ผู้ปฏิบัติงานและผู้ตรวจสอบภายใน เป็นผู้มีความสำคัญในการทำให้มีการควบคุมภายในเกิดขึ้น ซึ่งไม่ใช่เพียงการกำหนดนโยบายระบบงาน คู่มือการปฏิบัติงานและแบบฟอร์มดำเนินงานเท่านั้นหากแต่ต้องมีการปฏิบัติ

4) การควบคุมภายในสามารถให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่า จะบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดของหน่วยงานของรัฐ อย่างไรก็ตาม การควบคุมภายในที่กำหนดก็อาจจะไม่สามารถให้ความมั่นใจแก่ผู้กำกับดูแลและฝ่ายบริหาร ว่าการดำเนินงานจะบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์

5) การควบคุมภายในควรกำหนดให้เหมาะสมกับโครงสร้างองค์กรและภารกิจของหน่วยงานของรัฐ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยง คือ โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ หรือการกระทำใดที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบหรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงินและการบริหาร หรือเกิดการทุจริตภายในองค์กรได้

มาตรฐานการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ ดังนี้

1) หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าหน่วยงานได้กำหนดการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

2) หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงภายในองค์กร อย่างน้อยต้องประกอบด้วย การมอบหมายผู้รับผิดชอบเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยง การกำหนดวัฒนธรรมของหน่วยงานของรัฐที่ส่งเสริมการบริหารจัดการความเสี่ยง และการบริหารทรัพยากรบุคคล

3) หน่วยงานของรัฐต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม รวมถึงมีการสื่อสารการบริหารจัดการความเสี่ยงของวัตถุประสงค์ด้านต่าง ๆ ต่อบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

4) การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องดำเนินการในทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ

5) การบริหารจัดการความเสี่ยงประกอบด้วย การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง และการตอบสนองความเสี่ยง

6) หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และต้องมีการสื่อสารแผนบริหารจัดการความเสี่ยงกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

7) หน่วยงานของรัฐต้องมีการติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงและทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ

8) หน่วยงานของรัฐต้องมีการรายงานการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

9) หน่วยงานของรัฐสามารถพิจารณานำเครื่องมือการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด (กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, 2562)

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

พีเตอร์สัน และพลาแมน (Peterson & Plowman, 1953, p. 433) กล่าวถึงทฤษฎีประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ว่าประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านธุรกิจในความหมายอย่างแคบ หมายถึง การลดต้นทุนในการผลิต และความหมายอย่างกว้าง หมายถึง คุณภาพของการมีประสิทธิผล (Quality of Effectiveness) และความสามารถในการผลิต (Competence and Capability) และ

ในการดำเนินงานทางด้านธุรกิจที่ถือว่ามีประสิทธิภาพสูงสุด คือ การสามารถผลิตสินค้าหรือบริการในปริมาณและคุณภาพที่ต้องการอย่างเหมาะสม และต้นทุนที่น้อยที่สุด โดยคำนึงถึงสถานการณ์และข้อผูกพันทางการเงินที่มีอยู่

คาสท์ และคาร์ม (Katz & Kahm, 1978 อ้างถึงใน ควรคิด ชโลธรังสี, 2542) เป็นนักทฤษฎีที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์กระบวนเปิด ศึกษาในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพขององค์กร โดยกล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพ คือ ส่วนประกอบที่สำคัญของประสิทธิผล ประสิทธิภาพขององค์กรนั้น ถ้าวัดจากปัจจัยนำเข้าเปรียบเทียบกับผลผลิตที่ได้ จะทำให้การวัดประสิทธิภาพคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ประสิทธิภาพขององค์กร หมายถึง การบรรลุเป้าหมายขององค์กร ในการบรรลุเป้าหมายนั้นประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ คือ การฝึกอบรม ประสิทธิภาพการทำงาน และความผูกพันก็ยังมีผลสำคัญต่อประสิทธิภาพในองค์กรด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิติกรณ์ จันทรสุริยะศักดิ์ (2562) ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการควบคุมภายในด้านการบัญชีที่ดี ที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภู จากผลการศึกษา พบว่า การควบคุมภายในด้านการบัญชีที่ดี ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมของการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม และการติดตามและประเมินผล มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ด้านการใช้ทรัพยากร

อย่างคุ้มค่า ด้านรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

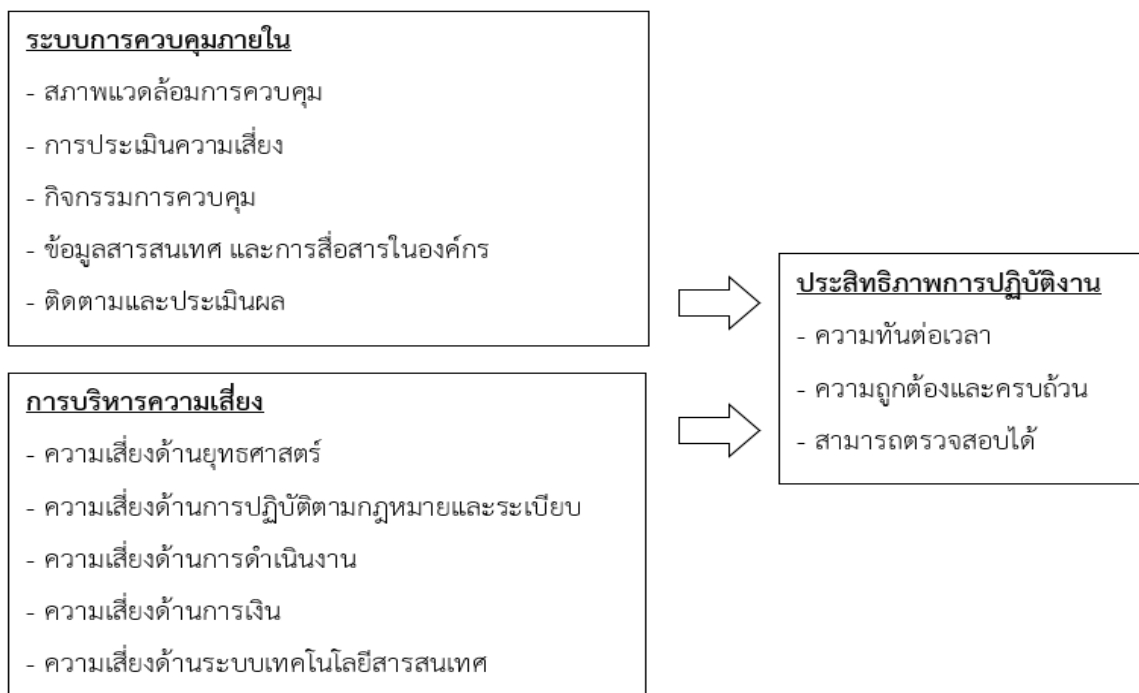
อนุพงศ์ คล้ายขำ (2560) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการควบคุมภายในที่มีต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการและพนักงานราชการ กรมการเงินทหารอากาศ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการและพนักงานราชการ กรมการเงินทหารอากาศ มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล

กิตติยา จิตต์อาจหาญ (2560) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในตามทัศนคติของนักบัญชีในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม และด้านการติดตามและประเมินผล ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน

รักชิณา ใจจันทร์ (2562) ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงต่อการปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชี และพัสดุของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การควบคุมภายในด้านสารสนเทศและการสื่อสาร การบริหารความเสี่ยง ด้านกลยุทธ์ ด้านบุคลากร ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์ในการดำเนินงาน มีผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชี และพัสดุ

พรธิดา สีคำ (2560) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของกระบวนการตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการตรวจสอบภายใน ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบ และด้านการรายงานผลการปฏิบัติงาน มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำหรับการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินและการปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ธีรวัฒน์ ธวัชรตันโกคิน (2564) ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจยานยนต์ ผลการศึกษาพบว่า การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ในด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน กิจกรรมควบคุม และสารสนเทศ และการสื่อสาร มีลักษณะสัมพันธ์ในทิศทางบวกของการบริหารความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจยานยนต์

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรในหน่วยงานสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม จำนวน 890 คน (สำนักงานการเจ้าหน้าที่ สำนักงานศาลยุติธรรม, 2566) และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือบุคลากรด้านการเงินและบัญชีในหน่วยงานสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม จำนวน 276 คน จากการใช้สูตร Taro Yamane (1973) ในการคำนวณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งงาน ระดับตำแหน่งงาน และรายได้ต่อเดือน ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระบบ

การควบคุมภายใน ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ จำนวน 18 ข้อ โดยมีเนื้อหาครอบคลุม 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม 2) ด้านการประเมินความเสี่ยง 3) ด้านกิจกรรมการควบคุม 4) ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กร และ 5) ด้านการติดตามประเมินผล ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ จำนวน 26 ข้อ มีเนื้อหาครอบคลุม 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์ 2) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ 3) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน 4) ความเสี่ยงด้านการเงิน และ 5) ความเสี่ยงด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นตัวแปรตาม จำนวน 15 ข้อ โดยมีเนื้อหาครอบคลุม 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความทันต่อเวลา 2) ความถูกต้องและครบถ้วน และ

3) สามารถตรวจสอบได้ และ ส่วนที่ 5 เป็นข้อเสนอแนะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้ทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาข้อคำถามและนำผลคะแนนมาหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวแปรที่กำหนด โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

ทั้งนี้ ทุกข้อคำถามมีค่า IOC มากกว่า 0.50 จึงสรุปได้ว่าข้อคำถามทุกข้อสามารถนำไปใช้ในการทดสอบได้ นอกจากนี้ยังทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1970) พบว่า ความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.983 ซึ่งมากกว่า 0.7 จึงสรุปได้ว่าแบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง ดังตาราง

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.983	.984	59

ผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 276 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 80.80 มีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 49.28 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 57.97 มีประสบการณ์การ

ทำงานอยู่ในช่วง 5 – 10 ปี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 38.04 โดยดำรงตำแหน่งนักวิชาการ เงินและบัญชี จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 61.96 ระดับปฏิบัติการ จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001 - 30,000 บาท จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 34.79

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient)

	ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม	ด้านการประเมินความเสี่ยง	ด้านกิจกรรมการควบคุม	ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กร	ด้านการติดตามประเมินผล	ด้านยุทธศาสตร์	ด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ	ด้านค่าเงิน	ด้านการเงิน	ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	ด้านความทันต่อเวลา	ด้านความถูกต้องและครบถ้วน	ด้านสามารถตรวจสอบได้	VIF
ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม	1													3.094
ด้านการประเมินความเสี่ยง	.743**	1												3.085
ด้านกิจกรรมการควบคุม	.743**	.754**	1											3.816
ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กร	.740**	.716**	.802**	1										3.565
ด้านการติดตามประเมินผล	.758**	.761**	.781**	.779**	1									3.706
ด้านยุทธศาสตร์	.723**	.715**	.711**	.667**	.752**	1								3.434
ด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ	.699**	.655**	.653**	.634**	.709**	.803**	1							4.269
ด้านค่าเงิน	.709**	.739**	.746**	.712**	.753**	.769**	.782**	1						3.728
ด้านการเงิน	.731**	.679**	.685**	.665**	.689**	.772**	.829**	.787**	1					4.428
ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	.674**	.660**	.665**	.653**	.644**	.665**	.680**	.744**	.753**	1				2.689
ด้านความทันต่อเวลา	.568**	.565**	.589**	.504**	.591**	.686**	.741**	.693**	.774**	.639**	1			
ด้านความถูกต้องและครบถ้วน	.565**	.575**	.623**	.582**	.620**	.707**	.747**	.718**	.816**	.685**	.849**	1		
ด้านสามารถตรวจสอบได้	.608**	.546**	.586**	.559**	.571**	.689**	.760**	.680**	.816**	.683**	.775**	.842**	1	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่าง 2 ตัวแปร มีค่าอยู่ในช่วงระหว่าง .504 - .849 ซึ่งมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

โดยทั่วไประดับค่าที่ยอมรับได้อยู่ที่ไม่เกิน .800 และพบว่า ค่า VIF อยู่ระหว่าง 2.689 – 4.428 โดยมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระไม่ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity

ตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์ระบบการควบคุมภายในที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านความทันต่อเวลา

ตัวแปร	ด้านความทันต่อเวลา						
	B	Std.	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่ (Constant)	1.648	.221		7.439	.000		
ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม	.181	.082	.180	2.193	.029*	.323	3.094
ด้านการประเมินความเสี่ยง	.135	.077	.142	1.738	.083	.324	3.085
ด้านกิจกรรมการควบคุม	.244	.084	.263	2.890	.004*	.262	3.816
ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กร	-.116	.078	-.131	-1.486	.139	.280	3.565
ด้านการติดตามประเมินผล	.215	.080	.243	2.708	.007*	.270	3.706

ค่าสำคัญทางสถิติ $R = 0.644$ $R^2 = 0.415$ ค่า $F = 38.245$ ค่า Durbin-Watson = 1.913

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ระบบการควบคุมภายในที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านความถูกต้องและครบถ้วน

ตัวแปร	ด้านความถูกต้องและครบถ้วน						
	B	Std.	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่ (Constant)	1.847	.199		9.282	.000		
ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม	.064	.074	.069	.870	.385	.323	3.094
ด้านการประเมินความเสี่ยง	.087	.070	.100	1.258	.209	.324	3.085
ด้านกิจกรรมการควบคุม	.216	.076	.253	2.852	.005*	.262	3.816
ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กร	.056	.070	.069	.799	.425	.280	3.565
ด้านการติดตามประเมินผล	.197	.071	.240	2.750	.006*	.270	3.706

ค่าสำคัญทางสถิติ $R = 0.666$ $R^2 = 0.443$ ค่า $F = 43.032$ ค่า Durbin-Watson = 1.873

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์ระบบการควบคุมภายในที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านสามารถตรวจสอบได้

ตัวแปร	ด้านสามารถตรวจสอบได้						
	B	Std.	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่ (Constant)	1.875	.202		9.282	.000		
ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม	.277	.075	.301	3.681	.000*	.323	3.094
ด้านการประเมินความเสี่ยง	.049	.071	.056	.689	.492	.324	3.085
ด้านกิจกรรมการควบคุม	.157	.077	.185	2.037	.043*	.262	3.816
ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กร	.054	.071	.066	.755	.451	.280	3.565
ด้านการติดตามประเมินผล	.085	.073	.105	1.174	.241	.270	3.706

ค่าสำคัญทางสถิติ $R = 0.647$ $R^2 = 0.418$ ค่า $F = 38.854$ ค่า Durbin-Watson = 1.970

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 2, 3 และ 4 พบว่า ค่า Variance Inflation Factor (VIF) ของตัวแปรอยู่ระหว่าง 3.085 - 3.816 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 หมายความว่า ไม่เกิด Multicollinearity นอกจากนี้ยังพบว่า Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 1.913, 1.873, 1.970 ตามลำดับ Correlation Coefficient มีค่าเท่ากับ 0.644, 0.666, 0.647 ตามลำดับ สามารถอธิบายหรือพยากรณ์ตัวแปรตามได้ร้อยละ 41.50, 44.30, 41.80 ตามลำดับ ถือได้ว่าข้อมูลไม่มีปัญหา Autocorrelation ดังนั้นจึงนำตัวแปรทั้งหมดเข้าสู่สมการถดถอยพหุคูณ โดยพบว่า ตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านสามารถตรวจสอบ

ได้ของบุคลากรด้านการเงินและบัญชีในหน่วยงานสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมด้านความทันต่อเวลา มี 3 ตัวแปร ได้แก่ สภาพแวดล้อมการควบคุม กิจกรรมการควบคุม และการติดตามประเมินผล ด้านความถูกต้องและครบถ้วน มี 2 ตัวแปร ได้แก่ กิจกรรมการควบคุม และการติดตามประเมินผล และด้านสามารถตรวจสอบได้ มี 2 ตัวแปร ได้แก่ สภาพแวดล้อมการควบคุม และกิจกรรมการควบคุม ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการเงินและบัญชีในหน่วยงานสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 แสดงการวิเคราะห์การบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านความทันต่อเวลา

ตัวแปร	ด้านความทันต่อเวลา						
	B	Std.	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่ (Constant)	.649	.183		3.540	.000		
ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์	.078	.066	.080	1.177	.240	.291	3.434
ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ	.237	.077	.233	3.083	.002*	.234	4.269
ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน	.078	.067	.083	1.173	.242	.268	3.728
ความเสี่ยงด้านการเงิน	.418	.078	.413	5.371	.000*	.226	4.428
ความเสี่ยงด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	.054	.058	.056	.934	.351	.372	2.689

ค่าสำคัญทางสถิติ $R = 0.800$ $R^2 = 0.640$ ค่า $F = 95.944$ ค่า Durbin-Watson = 1.972

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 6 แสดงการวิเคราะห์การบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านความถูกต้องและครบถ้วน

ตัวแปร	ด้านความถูกต้องและครบถ้วน						
	B	Std.	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่ (Constant)	.827	.156		5.317	.000		
ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์	.076	.056	.084	1.351	.178	.291	3.434
ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ	.125	.065	.133	1.913	.057	.234	4.269
ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน	.065	.057	.075	1.158	.248	.268	3.728
ความเสี่ยงด้านการเงิน	.471	.066	.504	7.126	.000*	.226	4.428
ความเสี่ยงด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	.092	.049	.103	1.877	.062	.372	2.689

ค่าสำคัญทางสถิติ $R = 0.834$ $R^2 = 0.695$ ค่า $F = 123.008$ ค่า Durbin-Watson = 1.948

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 7 แสดงการวิเคราะห์การบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านสามารถตรวจสอบได้

ตัวแปร	ด้านสามารถตรวจสอบได้						
	B	Std.	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่ (Constant)	.886	.154		5.747	.000		
ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์	.039	.056	.044	.700	.485	.291	3.434
ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ	.226	.065	.243	3.503	.001*	.234	4.269
ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน	-.051	.056	-.059	-.908	.364	.268	3.728
ความเสี่ยงด้านการเงิน	.484	.066	.522	7.392	.000*	.226	4.428
ความเสี่ยงด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	.124	.049	.140	2.539	.012*	.372	2.689

ค่าสำคัญทางสถิติ $R = 0.834$ $R^2 = 0.696$ ค่า $F = 123.517$ ค่า Durbin-Watson = 2.003

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 5, 6 และ 7 พบว่า ค่า Variance Inflation Factor (VIF) ของตัวแปรอยู่ระหว่าง 2.689 - 4.428 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 หมายความว่า ไม่เกิด Multicollinearity นอกจากนี้ยังพบว่า Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 1.972, 1.948, 2.003 ตามลำดับ Correlation Coefficient มีค่าเท่ากับ 0.800, 0.834, 0.834 ตามลำดับ สามารถอธิบายหรือพยากรณ์ตัวแปรตามได้ร้อยละ 64.00, 69.50, 69.60 ตามลำดับ ถือได้ว่าข้อมูลไม่มีปัญหา Autocorrelation ดังนั้นจึงนำตัวแปรทั้งหมดเข้าสู่สมการถดถอยพหุคูณ โดยพบว่า ตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการเงินและบัญชีในหน่วยงานสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมด้านความทันต่อเวลา มี 2 ตัวแปร ได้แก่

ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ และความเสี่ยงด้านการเงิน ด้านความถูกต้องและครบถ้วน มี 1 ตัวแปร ได้แก่ ความเสี่ยงด้านการเงิน และด้านสามารถตรวจสอบได้ มี 3 ตัวแปร ได้แก่ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ ความเสี่ยงด้านการเงิน และความเสี่ยงด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการเงินและบัญชีในหน่วยงานสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

1. อภิปรายผลการวิจัยของสมมติฐาน

ข้อที่ 1 และ ข้อที่ 3

จากผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และ ข้อที่ 3 พบว่า ระบบการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านการติดตามประเมินผล และการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ และด้านการเงิน มีผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านความทันต่อเวลาของบุคลากรด้านการเงินและบัญชีในหน่วยงานสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ที่นัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่าระดับ 0.05 เนื่องจากหน่วยงานมีระบบการควบคุมภายในที่ส่งเสริมสนับสนุนด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมที่เหมาะสม มีกิจกรรมการควบคุมที่ดีและเพียงพอ มีการติดตามประเมินผลการควบคุมอย่างต่อเนื่อง และมีการบริหารความเสี่ยงทางการเงินอย่างเพียงพอและเหมาะสม โดยมีมาตรการควบคุมการปฏิบัติงานตามกฎหมายและระเบียบอย่างเคร่งครัด จึงส่งผลให้บุคลากรด้านการเงินและบัญชีสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันกำหนดเวลา จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติกรณ์ จันทรสุริยะศักดิ์ (2562) ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการควบคุมภายในด้านการบัญชีที่ดี ที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า การควบคุมภายในด้านการบัญชีที่ดี ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม และด้านการติดตามและประเมินผล มีความสัมพันธ์

และส่งผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รักธิมา ใจจันทร์ (2562) ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงต่อการปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชี และพัสดุของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย พบว่า การควบคุมภายในด้านสารสนเทศและการสื่อสาร การบริหารความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ด้านบุคลากร และด้านเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ในการดำเนินงาน มีผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชี และพัสดุ

2. อภิปรายผลการวิจัยของสมมติฐาน

ข้อที่ 2 และ ข้อที่ 4

จากผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 และ ข้อที่ 4 พบว่า ระบบการควบคุมภายในด้านกิจกรรมการควบคุม และด้านการติดตามประเมินผล และการบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน มีผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านความถูกต้องและครบถ้วนของบุคลากรด้านการเงินและบัญชีในหน่วยงานสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ที่นัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่าระดับ 0.05 เนื่องจากหน่วยงานมีระบบการควบคุมภายในที่สนับสนุนระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุมที่เหมาะสมและเพียงพอ และมีการติดตามประเมินผลการควบคุมอย่างต่อเนื่อง และมีการบริหารความเสี่ยงทางการเงินอย่างเพียงพอและเหมาะสม มีการประเมินความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอและเป็นประจำ โดยมีมาตรการควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด จึงส่งผลให้บุคลากรด้านการเงินและบัญชีสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมี

ประสิทธิภาพและมีความถูกต้องครบถ้วน จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุพงศ์ คล้ายข้า (2560) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการควบคุมภายในที่มีต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการและพนักงานราชการ กรมการเงินทหารอากาศ พบว่า ปัจจัยการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการและพนักงานราชการ กรมการเงินทหารอากาศ มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรธิดา สีคำ (2560) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของกระบวนการตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า กระบวนการตรวจสอบภายใน ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบ และด้านการรายงานผลการปฏิบัติงาน มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำหรับการบริหารความเสี่ยง ด้านการเงินและด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3. อภิปรายผลการวิจัยของสมมติฐานข้อที่ 3 และ ข้อที่ 6

จากผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 และ ข้อที่ 6 พบว่า ระบบการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านกิจกรรมการควบคุม และการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ ด้านการเงิน และด้าน

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มีผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านสามารถตรวจสอบได้ของบุคลากรด้านการเงินและบัญชีในหน่วยงานสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ที่นัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่าระดับ 0.05 เนื่องจากหน่วยงานมีการบริหารความเสี่ยงทางการเงินอย่างเพียงพอและเหมาะสม โดยมีมาตรการควบคุมการปฏิบัติงานตามกฎหมายและระเบียบอย่างเคร่งครัด และมีการบริหารความเสี่ยงทางการเงินอย่างเพียงพอและเหมาะสม มีการประเมินความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ มีมาตรการควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติงานตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด และมีมาตรการป้องกันการเกิดข้อผิดพลาดในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเพียงพอ จึงส่งผลให้บุคลากรด้านการเงินและบัญชีสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตรวจสอบได้อย่างโปร่งใส จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติยา จิตต์อาจหาญ (2560) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในตามทัศนคติของนักบัญชีในกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม และด้านการติดตามและประเมินผล ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มงคล กิตติวุฒิไกร (2558) ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อความสำเร็จในการทำงานของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดมุกดาหาร พบว่า การบริหารความเสี่ยงด้านการระบุเหตุการณ์ ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการตอบสนองความ

เสี่ยง และด้านการติดตามประเมินผลและรายงาน มีผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน ของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดมุกดาหาร

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

การควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ในการผลักดันให้องค์กรขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว และสามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร รวมถึงการบริหารปัจจัยและการควบคุมกิจกรรมในกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน ดังนั้น การให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงเป็นสิ่งที่มีจำเป็นอย่างยิ่ง ควรให้ส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญและปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องครบถ้วน เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง. (2562). *มาตรฐานการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ*. สืบค้น 1 มีนาคม 2564, จาก <https://www.cgd.go.th/>

กิตติยา จิตต์อาจหาญ. (2560). *ปัจจัยการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในตาม*

ทัศนคติของนักบัญชีในกรุงเทพมหานคร. (การค้นคว้าอิสระ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน. (2544). *ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544*. สืบค้น 1 มีนาคม 2564, จาก <https://www.audit.go.th/th/>

ควรคิด ชโลธรรังสี. (2542). *ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสุขาภิบาลจังหวัดอุบลราชธานี. (ภาคนิพนธ์พัฒนาบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม)*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ธีรวัฒน์ ธวัชรตันโกคิน. (2564). ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจยานยนต์. *วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น*, 8(4), 12-26.

นิติกรณ์ จันทรสิริยศศักดิ์, นุชรี พิทักษ์, มณีวรรณ ศรีปาน, พยุงศรี ดีโคตร และวนิดา ณ ลำพูน. (2562). ผลกระทบของการควบคุมภายในด้านการบัญชีที่ดี ที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภู. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 8(2), 71-85.

พรธิดา สีคำ. (2560). *อิทธิพลของกระบวนการตรวจสอบภายใน และการบริหารความ*

เสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์บัญชี
มหาบัณฑิต คณะบัญชี). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

คันคว้าอิสระ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีปทุม.

Petersen, E., & Plowman, E. (1953).
*Grosvenor: Business Organization
and Management*. Illinois: Irwin.

มงคล กิตติวุฒิไกร และมนัสดา ชัยสวณียากรณ์.
(2558). ผลกระทบของการบริหารความ
เสี่ยงที่มีผลต่อความสำเร็จในการทำงาน
ของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดมุกดาหาร.
วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์,
6(1), 105-118.

รักธิณา ใจจันทร์. (2562). ผลกระทบของการ
ควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง
ต่อการปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชี และ
พัสดุของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย.
(การค้นคว้าอิสระ). อุดรดิตถ์:
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557).
มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 315
(ปรับปรุง). สืบค้น 1 มีนาคม 2564, จาก
<https://acpro-std.tf.ac.or.th/>

สำนักงานเจ้าหน้าที่ สำนักงานศาลยุติธรรม.
(2566). *ข่าวประชาสัมพันธ์*. สืบค้น 1
มีนาคม 2564, จาก <https://op.coj.go.th/th/page/item/index/id/1>

อนุพงศ์ คล้ายขำ. (2560). *อิทธิพลของการควบคุม
ภายในที่มีต่อประสิทธิภาพในการ
ปฏิบัติงานของข้าราชการและพนักงาน
ราชการ กรมการเงินทหารอากาศ*. (การ